PATVIRTINTA
Mažeikiu Pavasario progimnazijos
direktoriaus 2025-11- įsakymu Nr. V1-

MAŽEIKIŲ PAVASARIO PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

l. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarka (toliau — Tvarka) Mažeikių Pavasario progimnazijoje (toliau — Progimnazija) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 („Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“) bei LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašas“).

2. Tvarka siekiama padėti Progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti i kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusias grėsmes, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitu asmenų fizini ir psichologini saugumą.

3. Rekomendacijos nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Progimnazijoje sąlygas.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai — bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kitais teisės aktais, saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Progimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Progimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ar kituose Progimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo (-si) procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba gristą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi, siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitu asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Kitos Tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (Žin., 1996, Nr. 33-807) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones, turi būti vadovaujamasi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 803214; 2010, Nr. 157-7969), Vaikų, vartojančią narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. 35-1305; 2007, Nr. 107-4379), Mokyklos

vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 1 1 d. įsakymu Nr. V-579 (Žin., 2011, Nr. 45-2121), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 (Žin., 2004, 100-3729; 2011, Nr. 99-4675), Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220), Pedagoginiu psichologiniu tarnybos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-1396 (Žin., 2011, Nr. 97-4600), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimu, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV / AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos" (Žin., 2004, Nr. 145-5281) ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Progimnazijos darbuotojas, esant Tvarkoje nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmu:

7.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą: mokinys privalo eiti pas budintų darbuotoją 1 aukšto fojė, atsižymėti bei paskirtoje vietoje ir SAVARANKIŠKAI atlikti mokytojo skirtas užduotis.

7.2. iškviesti Progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą atstovą (socialinį pedagogą, psichologą, budintį administracijos atstovą);

7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus;

7.5. pildyti mokinio, pažeidžiančio mokinių elgesio taisykles, pranešimą.

8. Taikant Tvarkoje numatytas poveikio priemones, privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

9. Tvarkoje numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tada, kai yra išnaudotos kitos galimos priemonės ir švietimo pagalbos teikimo galimybės (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Progimnazijos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti informuojamas Progimnazijos vadovas ar budintis administracijos atstovas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, Mažeikiu rajono vaiko teisių apsaugos Skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

11. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Progimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti (pavyzdžiai pateikiami prieduose).

12. Progimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis „Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo aprašu" (2002-04-02, Nr.437) ir laikytis jame nurodytų veiksmu sekos:

12.1. progimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad mokyklą lankantis mokinys progimnazijos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai Progimnazijos vadovą ar budintį administracijos atstovą, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdantį sveikatos priežiūrą progimnazijoje arba socialinį pedagogą;

12.2. progimnazijos vadovas (ar jo įgaliotas asmuo, o jam nesant socialinis pedagogas) esant šios Tvarkos 12.1. punkte nurodytoms aplinkybėms:

12.2.1. nedelsiant informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad jis vartojo narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

12.2.2. informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

12.2.3. informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

12.3. Progimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad mokyklą lankantis mokinys progimnazijos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

12.3.1 suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;

12.3.2. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą: kviečia greitąją medicinos pagalbą;

12.3.3. nedelsdami informuoja apie įvykį progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdantį sveikatos priežiūrą progimnazijoje.

12.4. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo apie įtarimų, kad mokinys yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ir gyvybei gresia pavojus, skubiai informuoja apie tai vaiko atstovus pagal įstatymą.

III. UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

13. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

14. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys SAVARANKIŠKAI atlieka mokytojo paskirtas užduotis, tėvai apie tai turi būti informuoti TAMO dienyne (dėl netinkamo elgesio klasėje, mokiniui pakeista ugdymo vieta), ir už atliktas užduotis likus 5 minutėms iki pamokos pabaigos grįžta į klasę atsiskaityti dėstančiam mokytojui.

15. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Progimnazijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

16. Progimnazijos darbuotojas gali išsikviesti Progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį (budintį administracijos atstovą, socialinį pedagogą, psichologą), kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

17. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja, sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu Progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja Progimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį (budintį administracijos atstovą, socialinį pedagogą, psichologą).

19. Progimnazijos darbuotojas ir (ar) Progimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo (budintis administracijos atstovas, socialinis pedagogas, psichologas) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

20. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus:

20.1. parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Progimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Progimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

20.2. paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

21. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktu:

21.1. apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti i Progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga;

21.2. kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto mokyklos darbuotojo.

22. Mokinio daiktų apžiūros procedūra įforminama raštu.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Progimnazijos darbuotojas pagristus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys (-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

23.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.).

24. Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys SAVARANKIŠKAI atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje mokyklos numatytoje vietoje (mokyklos fojė), prižiūrimas budėtojo arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Progimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai).

25. Mokinio elgesiui nesikeičiant, ūmėjant ir / ar esant mokinio saugumo grėsmei, iškviečiami mokinio teisėti atstovai /-as. Nepavykus susisiekti su vaiko teisėtais atstovais, esant ūmiai vaiko saugumo grėsmei ir kitai situacijai, kurios kontroliuoti nėra galimybių mokykloje, Progimnazijos vadovas (jam nesant – budintis administracijos atstovas) priima sprendimą kviesti policiją ir / ar greitąją medicinos pagalbą.

26. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių, gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

27. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

27.1. mokinį (-ius) laikant už rankos (-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

27.2. mokinį vedant už rankos;

27.3. guodžiant mokinį;

27.4. pasveikinant mokinį;

27.5. padedant neįgaliam mokiniui;

27.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
27.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
27.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
27.9. teikiant pirmąją pagalbą.

28. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai je:
28.1. naudojami kaip bausmė;
28.2. naudojami, norint pademonstruoti savo viršenybę;
28.3. naudojami, siekiant sukelti vaikui skausmą;
28.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

29. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

30. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

31. Progimnazijos darbuotojai pagrįstų fizinių veiksmų naudojimo gali mokytis specialių mokymų metu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Progimnazija supažindina mokinius (pasirašytinai) ir jų teisėtus atstovus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su šia Tvarka (TAMO, tėvų susirinkimų metu ar kitomis informavimo priemonėmis).

33. Progimnazijos administracija įsipareigoja sudaryti mokytojams sąlygas lankytis mokymuose, kur bus mokoma, kaip taikyti fizines poveikio priemones.

34. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti VGK posėdžiuose.

35. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

_____